

**UCHWAŁA NR VIII/63/2024
RADY MIEJSKIEJ KRZYWINIA**

z dnia 27 grudnia 2024 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) Rada Miejska Krzywinia uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Krzywiń.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej

Hanna Frankiewicz

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ NA LATA 2025-2030

1. WSTĘP

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18, art. 47, art. 48 i art. 71 wskazuje, że instytucja rodziny, którą definiuje art. 16 ust. 3 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka jako „naturalną i podstawową komórkę społeczeństwa jest objęta przez państwo szczególną ochroną i opieką. Konstytucja nakłada na państwo polskie obowiązek konstruowania polityki rodzinnej i społecznej uwzględniając zasady równych praw mężczyzn i kobiet w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym oraz zapewnia ochronę praw dziecka i jego ochronę od organów władzy publicznej przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Zadaniem więc instytucji i organizacji jest ochrona osób przed przemocą, a także przed krzywdzeniem ze strony bliskich osób, wykorzystując metody i narzędzia, które są określone w obowiązującym porządku prawnym.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 1673) definiuje przemoc domową. Zgodnie z tą ustawą przez przemoc domową należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszającą prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przepisy tej ustawy określają krąg osób doznających przemocy domowej, który nowelizacją z dnia 9 marca 2023 r. został rozszerzony zwłaszcza o byłego małżonka, byłego partnera lub innego członka rodziny, niezależnie od faktu zamieszkiwania z osobą stosującą przemoc domową.

Nieco odmienna jest psychologiczna definicja przemocy, która wskazuje, że przemoc to intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody.

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem, które występuje powszechnie w naszym społeczeństwie. Jest ona obecna w codziennym życiu, zakładzie pracy, szkole, środkach masowego przekazu i w rodzinie. Przemoc daje o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej.

Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej wymaga zaangażowania różnych środowisk, w tym szczególnie sektora publicznego oraz organizacji pozarządowych. Konieczne jest wyprowadzenie osób krzywdzonych z sytuacji osamotnienia poprzez wskazanie środowiska i instytucji, które mogą im udzielić kompleksowej pomocy. Skuteczne przeciwdziałanie przemocy domowej powinno także obejmować oddziaływanie na jej sprawców. Działania te poprzez pomoc

terapeutyczną, resocjalizacyjną powinny stworzyć im szansę na odtworzenie pozytywnych więzi rodzinnych i społecznych.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Głównym założeniem programu jest kompleksowość i interdyscyplinarność działań ukierunkowanych na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemoc, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc, edukację przedstawicieli podmiotów podejmujących działania z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej, w tym również prowadzących procedurę „Niebieskie Karty”, a także edukację społeczeństwa.

Działania programu mają charakter wielokierunkowy, dotyczą w szczególności profilaktyki przeciwdziałania przemocy domowej i pomocy osobom dotkniętym przemocą. Skuteczność programu zależy od wielu czynników, w tym między innymi dobrego rozeznania środowiska przez służby odpowiednio przygotowane, zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych patologiami, kompleksowej współpracy lokalnych służb i instytucji w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym, a przede wszystkim motywacji dokonania zmian i wyjścia z kryzysu przez rodziny dotknięte problemem przemocy.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030 jest kontynuacją Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie na lata 2021-2026.

2. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Opracowanie Programu oraz jego wdrożenie jest spójne z kierunkami działań przyjętymi w następujących aktach prawnych:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity Dz.U. z 2024r., poz. 1673),
- ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 2151),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.),
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tekst jednolity Dz.U. z 2024 r., poz.145 ze zm.),
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 2809 ze zm.),
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 17 ze zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz.U. z 2024 r., poz. 177 ze zm.),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2023 r., poz. 1870),
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 września 2023 r. w sprawie procedury postępowania Policji przy wykonywaniu przez pracownika socjalnego zapewnienia ochrony dziecku w razie zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z przemocą domową oraz podejmowaniu decyzji o zapewnieniu tej ochrony (Dz. U. z 2023 r., poz. 1807),

- uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. z 2024 r., poz. 1232).

3. ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc oraz związane z nią negatywne zjawiska społeczne są zaliczane do grupy najważniejszych problemów dotyczących współczesną rodzinę. Badania dotyczące problemu przemocy domowej potwierdzają jej występowanie, a skala zjawiska wymaga podjęcia niezbędnych działań prewencyjnych. Jest to problem społeczny, który wymaga podejmowania wieloaspektowych działań w celu przeciwdziałania temu zjawisku i udzielaniu pomocy wszystkim osobom w rodzinie, a także edukowania całego społeczeństwa na temat przemocy domowej i jej przeciwdziałaniu.

Z uwagi na to, iż przemoc jest zjawiskiem specyficznym i złożonym konieczne jest budowanie odpowiedniego, całościowego i interdyscyplinarnego systemu pomocy na płaszczyźnie psychologicznej, socjalnej, interwencyjnej, a także pomocy długofalowej. W procesie tym konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społeczeństwa, dostarczając wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z tym problemem.

Bardzo ważna jest współpraca interdyscyplinarna służb i instytucji pomagającym osobom i rodzinom uwikłanym w przemoc. A także systematyczne podnoszenie swoich kompetencji zawodowych przez osoby pracujące z osobami doświadczającymi przemocy, z osobami stosującymi przemoc i świadkami przemocy, aby oferowana pomoc i wsparcie były skuteczne.

Przemoc występuje w różnych środowiskach i w różnych sferach życia. We współczesnym świecie jest zjawiskiem widocznym i niepokojąco powszechnym, niezależnym od kultury, wyznania, środowiska, wykształcenia, poziomu intelektualnego, czy przynależności do grupy społecznej. Przemoc domowa bez wątpienia jest zachowaniem poniżającym jednostkę, powodującym obrażenia fizyczne, często równocześnie naruszające w ten sposób przepisy prawa. Rzadko bywa to incydent jednorazowy, zwykle staje się jednym z wielu ogniw w łańcuchu agresji (za J.R. Ackerman).

Przemoc jest procesem, nie pojawia się nagle, jest cykliczna, ma tendencję do powtarzania się, eskaluje, niezatrzymana przybiera na sile, przybiera w wymiarze dominacja – uległość, nie jest zjawiskiem niezależnym od udziału człowieka, przejawia się w różnorodnych formach (za J. Mazur).

Rozróżniamy następujące formy przemocy:

Przemoc fizyczna – stanowi naruszenie nietykalności fizycznej, celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu, bądź groźbę uszkodzenia ciała.

Formy przemocy fizycznej to między innymi: bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładniania, przypalania papierosem, topienie, polewania substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawianie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.

Skutkami przemocy fizycznej mogą być: uszkodzenie ciała tj. urazy, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia, także choroby powstałe w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie, w ciągłym poczuciu zagrożenia, strachu, lęku, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne itp.

Przemoc psychiczna (emocjonalna) – wiąże się z naruszeniem godności osobistej. To takie zachowanie, którego celem jest pozbawienie poczucia bezpieczeństwa u ofiary, wzbudzenie strachu i zniesienie poczucia kontroli nad życiem. Przemoc psychiczna jest najbardziej nieuchwytną formą krzywdzenia człowieka.

Formy przemocy psychicznej to między innymi: wyśmiewania opinii, poglądów, przekonań religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytykowanie,

wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych określeń, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie itp.

Skutkami tej formy pomocy mogą być: zniszczenie poczucia własnej wartości, mocy sprawczej i godności, odizolowanie, całkowite uzależnienie ofiary od prześladowcy, stały strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, ciągły stres, zaburzenia snu, zaburzenia w zachowaniu, jak również emocjonalne, itp.

Przemoc seksualna – to zachowanie zmuszające osobą doznającą przemocy do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub obniżenie jej seksualności. Przemocy seksualnej doznają najczęściej kobiety, ale też dzieci.

Formy przemocy seksualnej to między innymi: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytyka zachowań seksualnych, itp.

Skutkami tej formy pomocy mogą być między innymi: obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności, zaburzenia seksualne, oziębłość, lęk, strach, unikanie seksu, uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci sprawcy przemocy, itp.

Przemoc ekonomiczna – to używanie pieniędzy lub innych wartości materialnych do zaspokojenia potrzeb władzy i kontroli przez sprawcę, to podporządkowanie materialne partnera/partnerki bądź innych osób w rodzinie. Przemoc ta wiąże się z niszczeniem czyjejś wartości, pozbawieniem środków lub warunków, w których nie są zaspokajane dla przeżycia potrzeby.

Formy przemocy ekonomicznej to: okradanie, nie łożenie na utrzymanie, uniemożliwienie podjęcia pracy zarobkowej, niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.

Skutkami przemocy ekonomicznej mogą być między innymi: całkowita zależność finansowa od partnera, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia, brak poczucia bezpieczeństwa.

Zaniedbanie – jest ukrytą formą pomocy. Jest to niezaspokajanie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych dzieci, jak i osób dorosłych. Może ono się zacząć już w okresie życia płodowego, kiedy matka prowadzi niehigieniczny tryb życia. Zaniedbywanie ma także miejsce wówczas, gdy dziecko ma zaspokojone potrzeby o charakterze biologicznym, ale nie ma zagwarantowanej prawidłowego rozwoju poznawczego. Skrajnym przypadkiem zaniedbywania jest porzucenia dziecka z narażeniem go na utratę zdrowia, a nawet życia.

Formy zaniedbania to: brak zapewnienia dziecku odpowiedniego pożywienia, ubrań, opieki medycznej, bezpiecznego miejsca do życia lub opieki nad higieną, ignorowanie potrzeb emocjonalnych dziecka, brak wsparcia emocjonalnego, brak ciepła, miłości, zaniedbanie uczuć dziecka, itp.

Skutkami zaniedbania mogą być między innymi: szkody na zdrowiu, w tym psychicznym, narażenia na utratę życia.

Bardzo rzadko sprawca stosuje wobec swojej ofiary tylko jedną formę przemocy. Zwykle wykorzystuje różne jej postacie, na przemian łącząc je tak, aby uzyskać pełną kontrolę nad osobą doznającą przemocy. Zachowanie osoby stosującej przemoc może wywołać u osoby

poszkodowanej trwale negatywne skutki i w efekcie doprowadzić do zniszczenia u niej pozytywnego obrazu samej siebie. Z powodu wielu następstw takich doświadczeń, cierpią nie tylko osoby doznające przemocy, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akty przemocy tj. najczęściej dzieci. Tego typu doświadczenia uczą agresywnego stylu zachowania, zwiększają pobudzenie w sytuacjach z elementami agresji, zaburzają poglądy na rozwiązywanie konfliktów i zmniejszają wrażliwość na agresywne zachowanie.

Bardzo ważne jest więc, aby każda osoba doznająca przemocy domowej szukała pomocy i nie rezygnowała z możliwości uzyskania pomocy i wsparcia u specjalisty. Jednak, aby skutecznie zatrzymać przemoc, potrzebna jest pomoc służb.

4. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ, LOKALNY SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Zjawisko przemocy domowej jest problemem trudnym do zbadania. Należy mieć na uwadze to, że nie jest łatwo oszacować jego skalę, zarówno opierając się na statystykach policji, bądź jednostek pomocy społecznej. Odzwierciedlają one przypadki ujawnione, gdy doszło do interwencji. Jednak wiele przypadków, gdy chodzi o zachowań związanych z przemocą domową nie wychodzi poza „cztery ściany”. Skala zjawiska przemocy domowej jest bardzo trudna do oszacowania, ponieważ dochodzi do niej za zamkniętymi drzwiami i nie wszystkie akty przemocy są ujawniane. Jest wiele przyczyn z powodu których ofiary przemocy w milczeniu znoszą cierpienie. Są to między innymi wstyd, obawy przed rozpadem związku czy małżeństwa, brak perspektywy bytu, co jest związane z sytuacją ekonomiczną i mieszkaniową. Osoby doznające przemocy obawiają się, że nikt im nie uwierzy, bo nie mają świadków. Często występuje też lęk i obawa a nawet strach przed eskalacją przemocy ze strony sprawcy. Natomiast sami świadkowie przemocy domowej nie chcą reagować, bo obawiają się osoby stosującej przemoc domową albo z uwagi na przekonanie, że „to jest ich sprawa rodzinna i nie ma co się wtrącać”. Nieujawnianie przemocy jest również spowodowane brakiem wiary w skuteczność otrzymania pomocy przez instytucje pomocowe.

Do przeciwdziałania przemocy domowej i zapewnienia ochrony osobom doznającym przemocy powołane są odpowiednie służby, podmioty i jednostki, które podejmują różne działania związane z zatrzymaniem lub/i przeciwdziałaniem przemocy domowej. Najczęściej, niemal bezpośredni kontakt z rodzinami dotkniętymi przemocą ma policja, podejmując interwencje domowe.

Tabela nr 1: Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A”.

	2021	2022	2023
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A”	64250	61645	62170
Liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że doznawały przemocy domowej	75761	71631	77802
Liczba osób wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie	64846	62244	63016
Liczba osób wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie będących pod wpływem alkoholu	33622	31807	30261

Źródło: Dane statystyczne Komendy Głównej Policji (

www.statystyka.policja.pl

)

Tabela nr2: Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A”. (powiat kościański)

	2021	2022	2023
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A”	193	179	202
Liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że doznawały przemocy domowej	193	179	202
Liczba osób wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie będących pod wpływem alkoholu	103	11	134

Źródło: Dane statystyczne Komendy Powiatowej Policji w Kościanie

Systemowe i interdyscyplinarne działania zmierzające do ograniczenia zjawiska przemocy prowadzone są na terenie Miasta i Gminy Krzywiń od wielu lat. Dzięki nim osoby dotknięte przemocą mają zapewnioną profesjonalną pomoc. Działania mające na celu pomoc i ochronę osób doznających przemocy realizują na terenie Miasta i Gminy Krzywiń różne osoby, podmioty i organizacje.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzywiniu jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej, która zapewnia realizację zadań pomocy społecznej w ustawowym zakresie. Zjawisko przemocy domowej nie tylko spełnia kryteria trudnej sytuacji życiowej, z których wynika obowiązek interwencji i wsparcia za strony pomocy społecznej, ale także jest wymienione wprost wśród sytuacji, z powodu których pomoc społeczna jest zobowiązana podejmować działania. Bezpośrednią pomoc rodzinom, w których występuje przemoc, bądź w przypadkach jej podejrzenia świadczą pracownicy socjalni. Osobom dotkniętym przemocą domową może zostać udzielona pomoc finansowa, rzeczowa, posiłek, zapewnienie bezpiecznego schronienia, a przede wszystkim szeroko rozumiana praca socjalna.

Zespół Interdyscyplinarny - Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym.

Zespół Interdyscyplinarny w Krzywiniu został powołany Zarządzeniem Nr 95/2023 Burmistrza Miasta i Gminy Krzywini z dnia 18 września 2023 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego w Krzywiniu.

Tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Krzywiniu określa Uchwała Nr LI/373/2023 Rady Miejskiej Krzywini z dnia 26 czerwca 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania członków Zespołu interdyscyplinarnego w Krzywiniu. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, policji, oświaty, ochrony zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, organizacji pozarządowych, kurator, prokurator.

Tabela nr 3: Liczba osób w Zespole Interdyscyplinarnym, reprezentujących podmioty wymienione w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Podmiot wymieniony w ustawie	Liczba przedstawicieli
Pomoc społeczna	3
GKRPA	1
Policja	1
Oświata	1
Ochrona zdrowia	1

Organizacja pozarządowa	1
Kuratorzy sądowi	1
Prokurator	1
RAZEM	10

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Krzywiniu

Posiedzenia Zespołu odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na dwa miesiące.

Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego w Krzywiniu zostały określone w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 424). Mają one charakter zapobiegawczy. Celem tych działań jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej.

Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań wszystkich podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu, a także specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Do Zespołu Interdyscyplinarnego wpływają wszystkie formularze „Niebieska Karta – A”. Wszczęcie procedury następuje z chwilą wypełnienia Formularza Niebieska Karta – A przez przedstawiciela podmiotów w wymienionych w art.9a ust. 11-11 d ustawy z dnia 29 lipca o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Krzywiniu wynika, że podmiotem, który uruchamia najwięcej procedur „Niebieska Karta” jest policja, w następnej kolejności pomoc społeczna. Pozostałe podmioty uruchamiają niewiele procedur.

Tabela nr 4: Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta” przez poszczególne podmioty

Instytucja zakładająca „Niebieską Kartę”	Liczba formularzy „Niebieska Karta - A” przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego		
	2021	2022	2023
Policja	23	27	16
OPS	4	2	4
Oświata	-	-	-
Służba zdrowia	-	-	1
GKRPA	-	-	
RAZEM	27	29	21

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Krzywiniu

Tabela nr 5: Liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę „Niebieska Karta”

	2021	2022	2023
Liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”	15	22	21

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Krzywiniu

Zespół Interdyscyplinarny w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań, o których mowa w art. 9b ust. 8 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. powołuje grupę diagnostyczno-pomocową. Wcześniej tj. przed wejściem w życie zmiany ww. ustawy powoływane były grupy robocze.

W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej i funkcjonariusz Policji. Ponadto w skład takiej grupy mogą wchodzić między innymi: żołnierz Żandarmerii Wojskowej (w sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę

wojskową stosujących przemoc domową), pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, asystent rodziny, nauczyciel wychowawca, lekarz, pielęgniarka, położna czy ratownik medyczny, przedstawiciel GKRPA, pedagog szkolny, psycholog czy terapeuta, a także kurator sądowy bądź społeczny kurator sądowy.

Prace w ramach grup diagnostyczno-pomocowych prowadzone są w zależności od potrzeb wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

Tabela nr 6: Liczba powołanych grup roboczych/diagnostyczno-pomocowych

	2021	2022	2023
Liczba powołanych grup	21	29	26
Liczba posiedzeń	77	111	97
Liczba osób objętych pomocą grup	69	58	85

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Krzywiniu

W sytuacjach zagrażających zdrowiu i życiu osób, wobec których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy domowej, również gdy dotyczy to małoletnich, Zespół Interdyscyplinarny albo przedstawiciel grupy diagnostyczno-pomocowej zawiadamia prokuraturę o podejrzenie popełnienia przestępstwa. Dodatkowo natomiast, gdy podejrzenie doświadczenia przemocy dotyczy małoletnich składany jest wniosek do Sądu o wgląd sytuację małoletniego.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku:

- 1) ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej,
- 2) rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Tabela nr 8: Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”

	2021	2022	2023
Liczba zakończonych procedur w przypadku: ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej,	4	15	11
Liczba zakończonych procedur w przypadku: rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań	5	9	12

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Krzywiniu

Po zakończeniu procedury grupa diagnostyczno-pomocowa podejmuje działania monitorujące, które zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa prowadzone są przez okres 9 miesięcy po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”. Działanie te są podejmowane adekwatnie do potrzeb i sytuacji środowiska, w którym prowadzona była procedura. Polegają w szczególności na składaniu wizyt sprawdzających stan bezpieczeństwa rodziny, poradnictwie i udzielaniu wsparcia.

Obrazem odzwierciedlającym skalę zjawiska przemocy domowej może być ilość postępowań dotyczących się znęcania się fizycznego i psychicznego na podstawie art. 207 kodeksu karnego, prowadzonych przez **Prokuraturę Rejonową w Kościanie**.

Tabela nr 7: Liczba postępowań z art. 207 kodeksu karnego prowadzonych przez Prokuraturę Rejonową w Kościanie

	2021	2022	2023
Liczba zgłoszonych postępowań ogółem	92	92	92

w tym liczba postępowań zakończonych skierowaniem wniosku do sądu	38	13	18
W tym liczba postępowań zakończonych skierowaniem wniosku o skazanie bez przeprowadzania rozprawy	1	2	0

Źródło: Dane Prokuratury Rejonowej w Kościanie

Przedstawione dane nie oddają w pełni obrazu przemocy domowej na terenie Miasta i Gminy Krzywiń. Zjawisko to nie zawsze jest ujawniane, co utrudnia rozpoznanie i przeciwdziałanie przemocy. W ostatnim czasie zauważalna jest jednak tendencja wzrostowa osób szukających wsparcia i pomocy w sytuacjach przemocy domowej.

Prowadzone działania lokalne jak i ogólnopolskie wpływają na zmianę świadomości społecznej, co powoduje zwiększenie gotowości osób doznających przemocy do ujawniania takich spraw. Zwiększa się również profesjonalizm przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy.

Dobra współpraca w ramach wcześniejszych grup roboczych, a teraz grup diagnostyczno-pomocowych i wymiana spostrzeżeń pozwala na podjęcie szybkich, niepowtarzających się działań. Bezpośredni sposób przekazywania informacji i podejmowanie konkretnych działań usprawniają pracę instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy.

5. CELE PROGRAMU

Celem programu jest:

- 1) przeciwdziałanie przemocy domowej,
- 2) zwiększenie skuteczności pomocy dla rodzin, w których występuje przemoc,
- 3) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc domową.

Cele programu będą realizowane m.in. poprzez:

- 1) systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy domowej,
- 2) podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy domowej,
- 3) udzielanie profesjonalnej pomocy osobom dotkniętym przemocą domową,
- 4) podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy domowej,
- 5) oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową.

Założenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Krzywiń.

- 1) zmiana postrzegania przez społeczeństwo zjawiska przemocy domowej,
- 2) promowanie wartości prorodzinnych,
- 3) edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy domowej,
- 4) promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.

6. ADRESACI PROGRAMU

- 1) Rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy.
- 2) Rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy.
- 3) Osoby stosujące przemoc domową.

- 4) Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami rodzinami z zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

7. REALIZATORZY PROGRAMU

- 1) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzywiniu,
- 2) Posterunek Policji w Krzywiniu,
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krzywiniu,
- 4) Placówki oświatowe z terenu Gminy Krzywiń,
- 5) Służba zdrowia z terenu Gminy Krzywiń,
- 6) kuratorzy sądowi,
- 7) inne podmioty działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

8. SPODZIEWANE EFEKTY

- 1) Zmniejszenie poczucia bezradności osób doznających przemocy.
- 2) Systematyczne diagnozowanie rzeczywistego rozmiaru zjawiska przemocy na terenie Gminy Krzywiń.
- 3) Zwiększenie skuteczności działań instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.
- 4) Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy domowej.

9. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024-2030 są środki finansowe z budżetu Gminy Krzywiń, ponieważ przeciwdziałanie przemocy domowej jest zadaniem własnym gminy (art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Zadania mogą być również finansowane z dotacji z budżetu państwa, środków pozabudżetowych, środków z Unii Europejskiej.

10. MONITORING I EWALUACJA REALIZACJI PROGRAMU

Koordynatorem działań związanych z realizacją Programu będzie Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

11. PODSUMOWANIE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2024-2030 zakłada podjęcie działań na rzecz przeciwdziałania występowaniu przemocy na terenie Miasta i Gminy Krzywiń oraz zwiększenie skuteczności podjętych działań zmierzających do ograniczenia zachowań przemocowych. Zrealizowanie Programu będzie możliwe jedynie dzięki współpracy instytucji zaangażowanych w niesienie pomocy rodzinom dotkniętym przemocą. Działania podjęte w oparciu o założenia Programu przyczynią się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy na terenie gminy Krzywiń, zwiększenia dostępności do profesjonalnej i skutecznej ochrony ofiar przemocy i edukacji społeczeństwa w zakresie wiedzy o problemie i zmianie sposobu pojmowania zjawiska przemocy domowej.

Uzasadnienie
DO UCHWAŁY NR VIII/63/2024
RADY MIEJSKIEJ KRZYWINIA

z dnia 27 grudnia 2024 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030**

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Zjawisko przemocy domowej oraz skutki społeczne wynikające z pozostawiania ofiar i świadków przez wiele lat w sytuacji przemocy, stanowią poważne wyzwania. Przedstawiony Program jest propozycją kontynuacji systemowych, kompleksowych i długofalowych działań na rzecz ograniczenia zjawiska przemocy domowej. Zakłada doskonalenie oraz wspieranie zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, opartego na współpracy wielu działających na terenie Gminy Krzywiń służb, instytucji i organizacji.

Realizacja zadań zawartych w Programie umożliwi systemowe podejście do problemu przemocy domowej oraz sukcesywne zwiększenie skuteczności działań kierowanych do osób, rodzin i środowisk w których ten problem występuje lub dla których stanowi zagrożenie.

Projekt Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030 został przygotowany na bazie dotychczasowych doświadczeń przy współpracy z członkami Zespołu Interdyscyplinarnego w Krzywiniu i jest zgodny z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.